

Рис. 2. Етапи розробки ESG-стратегії підприємствами.
Джерело: сформовано автором на основі [4].

Таким чином, синергія між інвестиційною діяльністю, орієнтованою на ESG-пріоритети, та науковою підтримкою створює передумови для формування стійкої та конкурентоспроможної економіки, яка поєднує інноваційність, соціальну відповідальність і стратегічну ефективність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. The Investopedia Team (2025). Environmental, Social, and Governance (ESG) Investing: What It Is & How It Works. URL: <https://www.investopedia.com/terms/e/environmental-social-and-governance-esg-criteria.asp>
2. Кононенко О. ESG-рейтинги: чи актуальні для українських компаній? Практика МСФЗ. 2022. №3. 26с. URL: <https://ibuhgalter.net/material/1298/25905>
3. PwC's Global Investor Survey 2023. Trust, tech and transformation: Navigating investor priorities. URL: <https://www.pwc.com/gx/en/issues/c-suite-insights/global-investor-survey-2023.html>
4. Тен. С.О. ESG-активність агробізнесу: стратегічне управління та інвестиційні перспективи. АГРОСВІТ. 2025. № 8. С.187-193. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6792.2025.8.187>

УДК: 001.895:330.1

ОДНОРОГ М.А., канд. екон. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

Odnorog_BTNAU@ukr.net

ОСНОВНІ СТРАТЕГІЧНІ ЗАВДАННЯ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІЧНОЇ НАУКИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ

Розглянуто основні стратегічні завдання розвитку економічної науки в умовах сучасних трансформацій глобального та національного масштабів. Акцентується увага на необхідності переосмислення теоретико-методологічних підходів.

Ключові слова: стратегія, розвиток, трансформація, економічна наука, завдання.

ODNOROG M., Candidate of Economic Sciences

Bila Tserkva National Agrarian University

MAIN STRATEGIC TASKS FOR THE DEVELOPMENT OF ECONOMIC SCIENCE IN THE CONTEXT OF CONTEMPORARY TRANSFORMATIONS

The main strategic tasks for the development of economic science in the context of contemporary global and national transformations are considered. Attention is focused on the need to rethink theoretical and methodological approaches.

Key words: strategy, development, transformation, economic science, tasks.

Сучасний світ перебуває у стані глибоких і масштабних трансформацій. Глобалізаційні процеси, цифрова революція, структурні кризи, посилення конкуренції на світових ринках, зміни в геополітичній архітектурі світу, а також екологічні виклики та соціальні проблеми формують

нову реальність для розвитку економіки та суспільства. У цьому контексті економічна наука стає ключовим інструментом для усвідомлення природи цих процесів, пошуку ефективних моделей розвитку та формування науково обґрунтованої економічної політики.

Важливість розвитку економічної науки зумовлена тим, що саме вона створює базу для прийняття стратегічних управлінських рішень, сприяє формуванню ефективних механізмів державного регулювання, визначає орієнтири для бізнесу та громадянського суспільства. Водночас перед нею постають нові виклики, які потребують зміни підходів до досліджень і визначення нових стратегічних завдань.

1. Удосконалення теоретико-методологічної бази економічних досліджень [1]. Класичні економічні теорії вже не повною мірою пояснюють сучасні явища: цифрову економіку, віртуальні активи, криптовалюти, економіку спільного користування, циркулярну економіку. Відтак виникає потреба у формуванні нових наукових парадигм, здатних адекватно відобразити динаміку сучасних процесів. Важливим є використання інноваційних інструментів: економетричних моделей, штучного інтелекту, аналізу великих даних, цифрових платформ для моделювання поведінки ринків. Це дозволить економічній науці не лише описувати реальність, а й прогнозувати майбутні зміни.

2. Розвиток міждисциплінарних підходів. Сучасні виклики мають комплексний характер: економічні процеси тісно переплітаються з політичними, соціальними, культурними та екологічними. Тому стратегічним завданням є формування міждисциплінарних досліджень на перетині економіки, соціології, політології, права, інформаційних технологій та екології. Це дозволяє глибше зрозуміти наслідки управлінських рішень, наприклад, у сфері енергетичної безпеки, соціальної справедливості чи екологічної сталості.

3. Забезпечення практичної орієнтації економічних досліджень [2]. Наукові результати мають активно впроваджуватися в практику господарювання, бізнес-планування, інвестиційну діяльність і державне управління. Важливо, щоб економічна наука була не відірваною від реальності, а спрямованою на розробку практичних рішень для подолання економічних криз, підвищення продуктивності, оптимізацію використання ресурсів, розвитку інноваційної інфраструктури. Це підвищить її авторитет у суспільстві та сприятиме формуванню довіри до наукових висновків.

4. Участь у формуванні економічної політики та стратегічного планування. Одним із ключових завдань є підвищення ролі науки у процесі прийняття державних рішень. Економічні дослідження мають стати основою для стратегічних програм розвитку держави, прогнозів економічної динаміки, розробки сценаріїв реформ. Економічна наука здатна надати інструменти для оцінки ефективності державної політики, моделювання наслідків реформ і управління ризиками. Особливе значення це має для України, яка перебуває у стані воєнних трансформацій і потребує науково обґрунтованої стратегії відбудови та модернізації економіки.

5. Розвиток людського капіталу та наукових шкіл [3, с. 49]. Жодна наука не може розвиватися без висококваліфікованих кадрів. Тому стратегічним завданням є підготовка нового покоління економістів-дослідників, здатних працювати в умовах невизначеності, володіти сучасними цифровими інструментами та інтегрувати у свої роботи глобальний досвід. Важливо підтримувати наукові школи, сприяти академічній мобільності, формувати нові підходи до освіти й підвищення кваліфікації.

Отже, основні стратегічні завдання розвитку економічної науки полягають у поєднанні фундаментальних і прикладних досліджень, формуванні нових теоретичних парадигм, інтеграції у світовий науковий простір та забезпеченні практичної орієнтації на потреби держави й суспільства. Реалізація цих завдань дозволить економічній науці стати не лише сферою теоретичного пізнання, а й потужним інструментом стратегічного управління економічними процесами, що особливо актуально в умовах глибоких трансформацій сучасності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Подзізей В., Шматковська Т. Соціально-економічні аспекти структурної трансформації економіки України. Економіка та суспільство. 2024. № 62. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4014>
2. Фісуненко Н. Стратегічні пріоритети забезпечення ефективного розвитку економіки України в умовах цифрової трансформації: відповідь на сучасні виклики. Економіка та суспільство. 2023. № 55. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2864>

3. Шадура-Никипорець Н., Мініна О., Дерій Ж. Структурні трансформації економіки: вплив війни та пошук нової економічної парадигми для України. Проблеми і перспективи економіки та управління. 2023. № 4(36). С. 49–60.

УДК 631.8

МАЛООК М. В., доктор філософії

МАТРОСОВ О. С., канд.техн. наук

КАШЕВСЬКИЙ Д. І., здобувач ступеня доктора філософії

Український державний університет науки і технологій, Навчально-науковий інститут «Український державний хіміко-технологічний університет

maksimlook28@gmail.com, matrosov_as@ukr.net, kashevskyj@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ ІНГІБІТОРІВ НІТРИФІКАЦІЇ ДЛЯ ЗМЕНШЕННЯ НЕПРОДУКТИВНИХ ВТРАТ АЗОТУ ПРИ ВИРОЩУВАННІ КАРТОПЛІ

Не продуктивне використання азотних добрив є суттєвою проблемою сільського господарства. Рішенням якої є застосування комплексних інгібіторів нітрифікації.

Ключові слова: 4-аміно-1,2,4-триазол, дициандіамід, інгібітори нітрифікації, манган, цинк.

MALOOK M., doctor of philosophy

MATROSOV O., candidate of technical sciences

KASHEVSKY D., postgraduate student

Ukrainian State University of Science and Technology, Educational and Scientific Institute «Ukrainian State University of Chemical Technology»

USE OF NITRIFICATION INHIBITORS TO REDUCE UNPRODUCTIVE NITROGEN LOSSES IN POTATO GROWING

Unproductive use of nitrogen fertilizers is a significant problem in agriculture, the solution to which is the use of complex nitrification inhibitors.

Key words: 4-amino-1,2,4-triazole, dicyandiamide, nitrification inhibitors, manganese, zinc.

Застосування азотних добрив сприяє збільшенню врожайності сільськогосподарських культур на 40 %. Проте їх глобальне використання залишається на рівні 42–47 %, через втрату азоту [1, с. 149–175].

Переважно це стосується втрат через нітрифікацію у нижніх горизонтах, яка характерна для нітратних форм що обумовлено вертикальною міграцією за межі ґрунтового профілю [2, с.1–9].

Цей процес можливо призупинити використовуючи інгібітори нітрифікації (NIs), які діють на мікроорганізми роду *Nitrosomonas* і таким чином гальмують перетворення амонійної форми азоту в нітратну.

Метою нашої роботи є одержання нових, більш ефективних інгібіторів нітрифікації, що, безумовно, підвищить ефективність сільського господарства. Ключовою ідеєю є одержання комплексних сполук ряду промислових інгібіторів нітрифікації з біометалами, наприклад Zn та Mn, які також мають інгібіторний ефект [3, с. 5121–5141].

Основою на цьому, було отримано комплексні сполуки ZnNIs та MnNIs, в яких лігандами були промислові інгібітори нітрифікації: 4-аміно-1,2,4-триазол (ATC) та дициандіамід (DCD) у різному співвідношенні.

В лабораторних умовах було виявлено, що дослідні речовини із формулою – $[E(ATC)_2(DCD)(H_2O)]SO_4$ мали ступінь пригнічення нітрифікації більший ніж у ATC – в 1,2 рази та DCD – в 2,8-4,6 рази при нормі внесення 2 % від маси амонійного та амідного азоту. Швидкість нітрифікації при цьому була в 1,3-3,7 разів менша.

Для підтвердження результатів лабораторних досліджень був проведений мікропольовий дослід. За його результатами було виявлено, що синтезовані нами комплексні сполуки в суміші з КАС-28 підвищують врожайність картоплі. Результати досліду представлені в таблиці.